

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 98/19

Luxembourg, 29. julij 2019

Sodba v zadevi C-476/17
Pelham GmbH, Moses Pelham in Martin Haas / Ralf Hütter in Florian
Schneider-Esleben

Sampling lahko pomeni poseg v pravice proizvajalca fonograma, če je izveden brez njegovega dovoljenja

Vendar uporaba zvočnega vzorca, vzetega s fonograma, v spremenjeni in pri poslušanju neprepoznavni obliki ne pomeni posega v te pravice, tudi če tako dovoljenje ni bilo dano

Glasbena skupina Kraftwerk je leta 1977 izdala fonogram, na katerem je skladba *Metall auf Metall*. Moses Pelham in Martin Haas sta skladatelja skladbe *Nur mir*, ki se je leta 1997 pojavila na fonogramih družbe Pelham. Člana skupine Kraftwerk, Ralf Hütter in Florian Schneider-Esleben, trdita, da je skupina Pelham s pomočjo tehnike sampling¹ kopirala približno dve sekundi trajajočo ritmično sekvenco skladbe *Metall auf Metall* in jo z zaporednim ponavljanjem vključila v skladbo *Nur mir*. Ker sta R. Hütter in F. Schneider-Esleben menila, da je bila kršena njuna avtorski sorodna pravica, katere imetnika sta kot proizvajalca zadevnega fonograma², sta med drugim zahtevala prenehanje kršitve, dodelitev odškodnine in izročitev fonogramov, na katerih je bila skladba *Nur Mir*, za njihovo uničenje.

Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija), ki odloča o zadevi, Sodišče v bistvu zlasti sprašuje, ali vključitev zvočnega vzorca (*sample*), vzetega z nekega fonograma, v nek drug fonogram s pomočjo tehnike *sampling* brez dovoljenja ob upoštevanju prava Unije o avtorskih in sorodnih pravicah³ in ob upoštevanju temeljnih pravic, zagotovljenih z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, pomeni poseg v izključno pravico proizvajalca fonograma, iz katerega je bil zadevni vzorec tako vzet. Nemško sodišče se sprašuje tudi o izjemah in omejitvah pravic imetnikov, določenih s pravom Unije. To sodišče želi v zvezi s tem izvedeti, ali je nemška zakonodaja – v skladu s katero je neodvisno delo, ki je bilo ustvarjeno s prosto uporabo varovanega dela, načeloma mogoče objaviti in izkoriščati brez dovoljenja imetnikov pravic – združljiva s pravom Unije. Poleg tega želi izvedeti, ali je *sampling* lahko zajet z „izjemo glede citiranja“, ki uporabnika odvezuje obveznosti, da za uporabo zadevnega varovanega fonograma pridobi dovoljenje proizvajalca fonogramov.

Sodišče je v sodbi z današnjega dne najprej opozorilo, da imajo proizvajalci fonogramov izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo reproduciranje njihovih fonogramov v celoti ali deloma. Zato **reproduciranje zvočnega vzorca – četudi zelo kratkega zvočnega vzorca, vzetega s fonograma – ki ga opravi uporabnik, načeloma pomeni delno reproduciranje tega fonograma**, tako da je tako reproduciranje zajeto z izključno pravico, ki jo ima proizvajalec fonograma.

Vendar je Sodišče navedlo, da **ne gre za „reproduciranje“, če uporabnik pri uveljavljanju svobode umetnosti iz fonograma vzame zvočni vzorec, da bi ga v spremenjeni in pri poslušanju neprepoznavni obliki vključil v drug fonogram**. V teh okoliščinah je Sodišče poudarilo, da če bi se štelo, da taka uporaba zvočnega vzorca pomeni reproduciranje, za katero je

¹ *Sampling* je tehnika, v skladu s katero se ob uporabi elektronske opreme iz fonograma odvzame vzorce, da se jih nato uporabi kot elemente nove skladbe v drugem fonogramu.

² Proizvajalci fonogramov so fizične ali pravne osebe, ki financirajo ustvarjanje fonogramov.

³ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230) in Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL 2006, L 376, str. 28).

potrebno dovoljenje proizvajalca fonograma, bi bilo to v nasprotju zlasti z zahtevo po zagotovitvi pravičnega ravnotežja med interesi imetnikov avtorskih in sorodnih pravic za varstvo njihove pravice do intelektualne lastnine, ki je zagotovljena z Listino, na eni strani ter varstvom interesov in temeljnih pravic uporabnikov varovanih predmetov, med katerimi je svoboda umetnosti, ki je prav tako zagotovljena z Listino, in splošnega interesa na drugi.

Sodišče je nato ugotovilo, da predmet, ki v celoti ali v bistvenem delu povzema zvoke, posnete na nekem fonogramu, pomeni kopijo tega fonograma, glede katere ima proizvajalec fonograma izključno pravico distribuiranja. Sodišče je kljub temu pojasnilo, da **ne gre za tako kopijo v primeru predmeta, ki – tako kot ta v obravnavani zadevi – zgolj vključuje glasbene vzorce, po potrebi v spremenjeni obliki, ki se s tega fonograma prenesejo, da se ustvari novo delo, ki je od navedenega fonograma neodvisno.**

Sodišče je tudi ugotovilo, da je na podlagi izjem in omejitev pravic imetnikov, ki jih določa pravo Unije, že razvidno, da je zakonodajalec Unije upošteval interese proizvajalcev in uporabnikov varovanih predmetov ter splošni interes. Poleg tega so bile te izjeme in omejitve določene izčrpno, da bi bilo zagotovljeno dobro delovanje notranjega trga na področju avtorske in sorodnih pravic. Zato **nemška zakonodaja**, ki kljub izčrpni naravi zgoraj navedenih izjem in omejitev, določa izjemo oziroma omejitev, ki v pravu Unije ni predvidena in v skladu s katero je neodvisno delo, ki je bilo ustvarjeno s prosto uporabo varovanega dela, načeloma mogoče objaviti in izkoriščati brez dovoljenja imetnikov teh pravic, **ni v skladu s pravom Unije.**

Sodišče je v zvezi z izjemami in omejitvami izključnih pravic imetnikov do reproduciranja in priobčitve, ki jih države članice lahko določijo na podlagi prava Unije glede citiranja varovanega dela, ugotovilo, da **uporaba zvočnega vzorca, ki je bil vzeta iz fonograma in ki omogoča prepoznavnost dela, iz katerega je bil ta vzorec odvzet, pod nekaterimi pogoji lahko pomeni citiranje, zlasti če je namen take uporabe interakcija z zadevnim delom. Če pa zadevnega dela ni mogoče prepoznati, uporaba tega vzorca ne pomeni citiranja.**

Sodišče je nazadnje navedlo, da lahko države članice – če njihovo ravnanje ni v celoti določeno s pravom Unije – pri izvajanju tega prava uporabijo nacionalne standarde glede varstva temeljnih pravic, zlasti če ta uporaba ne ogrozi ravni varstva iz Listine. Vendar je vsebina izključne pravice proizvajalca fonogramov do reproduciranja predmet ukrepa popolne harmonizacije, tako da je treba tako uporabo s tega vidika izključiti.

OPOZORILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.